

MAASEUTU 2020

Miten nautatiloilla hoidetaan tautisuojausta?

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-tiedonvälityshanke

7.11.2018
Jarkko Niemi, Luonnonvarakeskus
Jarkko.niemi@luke.fi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HELSINGIN YLIOPISTO
RURALIA-INSTITUUTTI

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Lyhyesti hankkeesta

- EläinBioTurva-hanke pyrkii parantamaan nauta-, sika- ja siipikarjatilojen eläintautiriskinhallintaa ja siten edistämään kilpailukykyistä suomalaista tuotantoa sekä kouluttaa Etelä- ja Keski-Pohjanmaan sekä Pohjanmaan alueen kotieläintiloja tautisuojausasioissa suomeksi ja ruotsiksi.
- Hankkeen toimenpiteitä:
 - Opasvideot tautisuojauksesta
 - Bioturvallisuustreffit (asiantuntijatapaaminen)
 - Hankeseminaarit, webinaarit ja pienryhmät
 - Tautisuojausopas
 - Animaatio tilan liikenteen suunnittelun avuksi
- Hanke saa rahoitusta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta
- Hankkeen toteuttavat Luonnonvarakeskus ja Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti

Johdanto

- Tautisuojauskella tarkoitetaan toimenpiteitä, joita tilalla tehdään tautien leviämisen ennaltaehkäisemiseksi
 - Leviäminen tilalle (ulkoinen tautisuojaus)
 - Leviäminen tilan sisällä (sisäinen tautisuojaus)
- Hyvä tautisuojaus on ennen kaikkea toimintatapakysymys:
 - Päivittäiset rutiinit ja työtavat
 - Huolellisuus, siisteys
 - Tilan rakenteelliset ratkaisut
 - Tilalla käytettävät tuotantopanokset
 - Ihmiset, eläimet, ajoneuvot ja tarvikkeet ja toiminta niiden kanssa
 - Haittaeläintorjunta
 - Suunnittelu, koulutus, seuranta

3

7.11.2018

© Naturresursinstitutet

Tautisuojauksesta huolehtiminen säästää rahaa!

- Arvioita joidenkin sairauksien kustannustaakasta:
 - Utaretulehdus Suomessa 270-1 750 €/sairastunut lehmä
 - Tiineyden keskeytykset 150 €/lehmäpaikka/vuosi
 - Sorkkasairaudet 60 €/lehmäpaikka/vuosi
 - Vasikkaripuli runsaat 50 €/lehmäpaikka/vuosi
 - Jalkasairauksiin liittyvät menetykset yleensä 100-300 €/jalkavaivainen lehmä

4

7.11.2018

© Naturresursinstitutet

Nämä asiat nautatiloilla on pääsääntöisesti hoidettu hyvin

- Valtaosa nautatiloista käyttää suojavaatteita ja saappaita navetassa
- Kiinnostus selvittää ostettavien eläinten terveydentila
- Käsien pesu
- Uusien eläinten terveydentilan selvittäminen

© Naturresursinstitutet

Kiinnitä huomiota mm. näihin asioihin

- Eläinliikenne ja tilan sisäinen liikenne (eläinliikenteen putkitus)
- Huolellisuus tautisulun käytössä. Tautisulun ohi ei kuljeta vaatteita ja jalkineita vaihtamatta
- Suojavaatetuksen ja saappaiden käyttö vierailta
- Kuolleiden eläinten säilytyskontti on nautatiloilla harvinainen, joten raatojen säilytykseen ja nopeaan noutoon kiinnitettävä huomiota
- Haittaeläintorjunta on tärkeää rehuhygienian ja mm. salmonellan torjunnan vuoksi
- Erillisen karanteenitilan käyttö lypsykarjatiloiilla on harvinaista – kallis ylläpitää, jos vähän eläimiä ostetaan harvoin
- Tilojen yhteiset koneet
- Käsien pesu (vieraat)

© Naturresursinstitutet

Tuottajien arvioita kustannuksista

Sika- ja naudatuottajat arvioivat, että suojavaatetus maksaa keskimäärin 100-200 €/vuosi/tila

Tautisulku yleensä 100 -2000 €/tila/vuosi

Toimenpiteillä on erilaisia resurssivaatimuksia

Ostettavien eläinten terveydentilan selvitys etukäteen yleensä alle 2000 €/tila/vuosi

Investointeja vaativat toimenpiteet voivat olla kalliita (esim. lastaustila)

7

© Naturresursinstitutet

Yhteenveto

- Tilan tautisuojaukseen voi vaikuttaa
- Hyvä tautisuojaus on toimintatapa
- Mm. tautisulun ja suojavaatteiden käytössä sekä haittaeläintorjunnassa on nautatiloilla edelleen parantamisen mahdollisuuksia
- Vaikka tautisuojausten kustannukset vaihtelevat tilatyypin, -koon ja toimenpiteen mukaan, voidaan perustoimenpiteet toteuttaa melko edullisesti
- Motivaatio, asenteet ja tieto-taito tärkeitä
- Ks. ETT:n ohjeet: https://ett.fi/ohjeet_ja_lomakkeet/tilatason_tautisuojaus

8

© Naturresursinstitutet

